

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

MediSkillsLab
Szimulációs Oktatási Központ

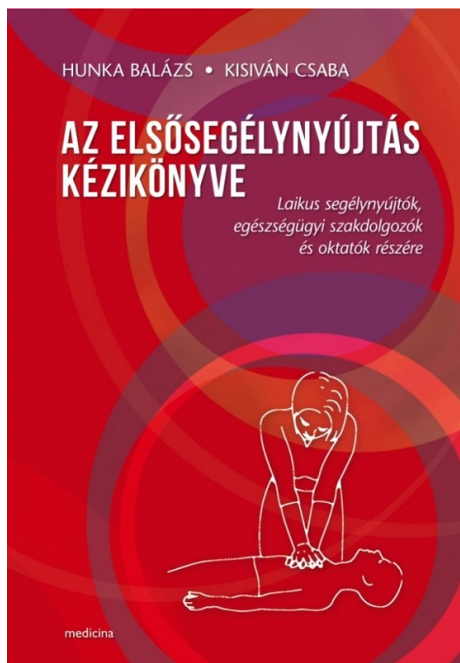
PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM · ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

A segítségnyújtás kötelezettsége

Felhasznált irodalom

Hol merülhet fel az elsősegély szükségessége?

Előfordulás szerint

- Közúti balesetek
- Munkahelyi-, foglalkozási balesetek
- Otthoni-, háztartási balesetek
- Közterületen előforduló balesetek
- Intézményekben előforduló

Mechanizmus szerint

- Több tényező játszik szerepet
- Emberi (alkohol, psziché, járművezetés stb.)
- Járműtechnikai (járműtípusok különbözősége, szerkezete stb.)
- Biztonsági (övek, légszákok, gumik stb.)
- Környezeti (időjárás, frontok, úttest, kátyúk stb.)
- Egyéb (véletlen!)

„ELSŐ” SEGÉLY

- Erkölcsi és törvényi kötelezettség
- Szabályai:
  - Nem optimális helyszín, környezet felmérése
  - Magabiztos, empatikus fellépés
  - Saját magunk védelme (higiénia, fertőzések)
  - Sérült nyugalomba helyezése
- Célja:
  - Elsődlegesség, végleges ellátás előtt
  - Állapotromlás megakadályozása, késleltetése
  - Életveszély elhárítása érdekében feltétlen szükséges beavatkozások megtétele

Elsősegély fogalma

(Gábor Aurél)

„Elsősegélynyújtásnak nevezzük azt az egészségügyi beavatkozást, amelyet akár egészségügyi szakember, akár laikus a végleges ellátás megkezdése előtt végez, baleset vagy hirtelen egészségkárosodás közvetlen következményeinek feltartoztatására, egyben a további egészségi állapotromlás és újabb vagy másodlagos károsodások elhárítására, illetve csökkentése végett.”

Sürgős szükség

- **Sürgős szükség**

az egészségi állapotban bekövetkezett olyan változás, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást szenvedne

- **Veszélyeztető állapot**

az az állapot, amelyben az azonnali intézkedés hiánya a beteg vagy más személy életét, testi épségét vagy egészséget közvetlenül fenyegető helyzetet eredményezne, illetőleg a környezetére közvetlen veszélyt jelentene

Segítségnyújtás kötelezettsége

- **CLIV. (1997) törvény az egészségügyről**

„Mindenkinek kötelessége – a tőle elvárható módon – segítséget nyújtani, és a tudomása szerint arra illetékes egészségügyi szolgáltatót értesíteni, amennyiben sürgős szükség, vagy veszélyeztető állapot fennállását észleli, illetve arról tudomást szerez.”

Mentés

(CLIV. tv. (1997) az egészségügyről 94§.1.)

Az azonnali egészségügyi ellátásra szoruló betegek

- a feltalálási helyén,
- mentésre feljogosított szervezet által végzett sürgősségi ellátása,
- illetve legközelebbi egészségügyi szolgáltatóhoz történő szállítása,
- valamint a szállítás közben végzett ellátása.

Azonnali ellátásra szoruló beteg

(CLIV. tv. (1997) az egészségügyről 94§.2.)

- személyi sérüléssel járó baleset, tömeges baleset, katasztrófa esetén,
- ha életveszély vagy annak gyanúja áll fenn,
- heveny vagy riasztó tünetekkel járó esetekben, ha a sürgősségi ellátás elmaradása életveszélyhez, maradandó egészségkárosodáshoz vagy a gyógyulás elhúzódásához vezethet,
- szülészeti esemény során,
- ha az erős fájdalom vagy egyéb súlyos heveny tünet csillapítása sürgős orvosi beavatkozást igényel,
- heveny tudatzavar esetén, ideértve az ittasság miatti tudatzavart is,
- veszélyeztető állapot vagy annak gyanúja esetén.

Mentési láncolat

A mentési lánc olyan megbízható, erős, amilyen erősek az egyes láncszemek.
Minden elemnek jelentősége van

- **Laikus segítség**

Munkatársak, barátok, rokonok idegen személyek

- **Szaksegély**

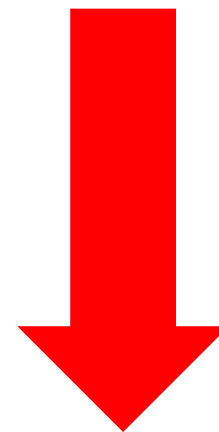
Egészségügyi szakképesítéssel rendelkező szakemberek.

- **Mentőellátás**

Földi, légi mentőegységek, kiterjesztett ellátás, szállítás.

- **Intézeti ellátás**

SBF, SBO, SBC.

Sürgősségi folyamatok ellátási jellemzői

- **Hirtelen kezdet (akuitás)**

A sürgősségi ellátást igénylő állapotokra, akár külső okból (pl. mechanikai erőbehatás), akár akut belső kórtényezők (pl. érelzáródás) miatt alakulnak ki, jellemző a hirtelen kezdet.

- **Folyamatjelleg (processzivitás)**

Az elsősegélynyújtást igénylő állapotokra jellemző, hogy a háttérben gyors kórfolyamatok zajlanak, vagy ehhez vezetnek. A beavatkozás mellett mindig figyelni kell a folyamat jellegét (tendenciáját) is, amire a beteg panaszai, tüneteinek változása utalhat.

- **Súlyosbodás (progresszivitás)**

Azt jelenti, hogy a kiinduló kórfolyamat az idő előre haladtával folyamatosan súlyosbodik, esetleg más folyamatok is kapcsolódnak hozzá. Ezek egymásra hatva erősíthetik egymást.

Szakképzett elsősegélynyújtó tevékenysége

(ERC)

- Helyzetfelismerés sürgős szükség esetén.
- Gyors betegvizsgálat és gyors döntés.
- Segítségkérés (mentők).
- Életműködések támogató azonnali beavatkozások.
- Eszköz nélküli újraélesztés.
- Eszméletlen beteg elsődleges ellátása.
- Eszméletlen levő beteg további ellátása.
- Légúti idegentestet félrenyelt beteg ellátása.
- Automata külső defibrillátor használata.

A nemzetközi gyakorlatban azt tartják elsősegélynyújtónak, aki:

- alaposan képzett,
- tudásából vizsgát tett,
- és azt rendszeresen megújítja,
- naprakész elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik.

Elsősegélynyújtást gátló és ösztönző tényezők

GÁTLÓ

- Félelem és bizonytalanság érzése
- Szakmai ismeretek és gyakorlat hiánya
- A vér, a szagok érzékelése, a hányadék látványa
- Passzivitás mint habitustényező
- Pánikhangulat hatása
- Hozzá tartozói viszony

ÖSZTÖNZŐ

- Segíteni akarás
- A rászoruló sajnálása
- Bizonyítás önmagának és a jelenlevőknek.
- Lelkiismereti kényszer
- Szimpátia a beteg iránt
- Hozzá tartozói, ismeretségi viszony
- Kötelesség érzése

AZ ELSŐSEGÉLY KIVITELEZÉSE

(Dr. Gábor Aurél alapján)

1. Határozott, megnyugtató FELLÉPÉS!
2. SZERETETTEL, emberséggel forduljunk a segítségre szorulóhoz!
3. Gyorsan és lényegretörően TÁJÉKOZÓDJUNK a történetekről, a segélyre szorulók számáról, állapotáról és a helyszínről!
4. Kapkodás nélkül, gondosan végezzük el a szükséges BEAVATKOZÁSOKAT!
5. Előzzük meg az ÚJABB BALESETET!
6. A beteget vagy sérültet mindig FEKTESSÜK vagy ÜLTESSÜK LE!
7. Csak a szükséges mértékig, szabályokat betartva VETKŐZTESSÜK LE a beteget!
8. A baleseti HELYSZÍNT csak a szükséges mértékig változtassuk meg!
9. Soha ne bocsátkozzunk erőnket MEGHALADÓ ténykedésbe!
10. Gondoskodjunk TOVÁBBI SEGÍTSÉGRŐL!